

# اصطلاح‌شناسی

امیر پوریان‌سب

## بیگاری سیزیف

مقدمه

این قاعده اصطلاحات جدیدی را به جای برخی اصطلاحات بر ساخت: مانند برنامه‌گذاری (programming) به جای برنامه‌ریزی، بودجه‌گذاری (budgeting) به جای بودجه‌بندی، و بهاگذاری (costing) به جای هزینه‌یابی.

قاعده‌ی X نامه

قاعده‌ی X نامه را می‌توان به قیاس از "ترازنامه" برگرفت. اما این قاعده در زبان فارسی بسیار نیرومند و زیبا است: مانند روزنامه، شاهنامه، خردنامه، و هفته‌نامه. در حسابداری نیز ما می‌توانیم از این پتانسیل بهره‌ی زیاد ببریم مانند:

۱- تایید نامه confirmation (مثلاً تاییدنامه‌ی حساب‌های دریافتی به جای تاییدی حساب‌های دریافتی)  
۲- نظرنامه opinion (مثلاً نظرنامه‌ی شماره APB5، به جای اظهارنظر شماره APB5)

۳- مانده نامه sheet of balances (به جای برگه‌ی مانده)  
۴- موضع‌نامه position (مثلاً موضع‌نامه‌ی شماره ۱ هیات استانداردهای حسابداری مالی)

۵- پیشنهادنامه proposal (مثلاً پیشنهادنامه‌ی پژوهش به جای طرح پیشنهادی پژوهش)

۶- از این قاعده می‌توان برای حل مناقشه‌ی بین برابری سه اصطلاح warrant, right و option استفاده کرد. معمولاً هر سه‌ی این اصطلاحات را با "اختیار خرید" برابرگذاری می‌کنند. در حالی که می‌دانیم اینها سه افزار مالی با سه مفهوم متفاوت‌اند. قاعده‌ی X نامه کمک می‌کند تا به ترتیب از سه اصطلاح اختیارنامه، ضمانت‌نامه و امتیازنامه برای برابرگذاری سه اصطلاح مذکور استفاده کنیم.

خوشه‌ی واژه‌ی agency

برای برابری‌سازی خوشه‌ی واژه‌ها بهتر است عنصر ثابت خوشه از برابری یکسان برخوردار باشد. براین اساس برخی از اصطلاحات خوشه‌ی واژه‌ی agency عبارت‌اند از:

۱- کارگزاری ← agency

۲- کارگزار ← agent

۳- نظریه‌ی کارگزاری ← agency theory

۴- مدل کارگمار - کارگزار ← principal-agent model

قاعده‌ی X گذاری

قاعده‌ی بالقوه‌ای در اصطلاح قانون‌گذاری وجود دارد که در حسابداری می‌تواند بسیار زاینده باشد. مثلاً از این قاعده تاکنون اصطلاحاتی چون قیمت‌گذاری (Pricing)، مقررات‌گذاری (regulation)، و استانداردگذاری (standard setting) برگرفته شده است.

از این قاعده می‌توان برای برابرگذاری اصطلاحاتی استفاده کرد که دلالت بر تعیین یا وضع کردن چیزی می‌کنند. حتی می‌توان از

اصطلاحات جدید

برابرگذاری اصطلاحات جدید معمولاً یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های هر حوزه‌ی علمی و فنی است. در زیر برخی برابری‌های جدید برای اصطلاحات جدید پیشنهاد می‌شود.

۱- برون‌گماری ← outsourcing (گماردن منابع بیرون سازمانی برای انجام کار درون سازمانی)

۲- واگردانی ← spin off (بازگرداندن سهام شرکت فرعی به سهامداران شرکت اصلی)

۳- بهاگذاری ابر متغیر ← supervariable costing

۴- کوتاه‌فروشی ← short sale

۵- نظریه‌ی ناقربینگی اطلاعات ← information asymmetry theory